

ROLUL FAMILIEI PENTRU PĂSTRAREA INTEGRITĂȚII FIZICE, PSIHOMOȚIONALE ȘI SOCIALE A PERSOANELOR ÎN ETATE.

Liliana Salcuțan

Catedra Asistența Socială, USM

Societatea oferă un rol social procesului de îmbătrânire, considerînd că „orice membru al unei clase de vîrstă trebuie să se conformeze cerințelor asociate grupei din care face parte. Din această perspectivă, persoanele de vîrsta a treia sunt cele care își pierd treptat rolurile sociale și care trebuie să se adapteze la o serie de schimbări ce determină, apoi, apariția unor noi roluri pe care sunt nevoite să le învețe”. Unii vîrstnici sunt nevoiți să se simtă din această categorie datorită lipsei unui rol social, care le-a fost luat odată cu pensionarea.

Vîrsta influențează în același timp „structura socială existentă într-o anumită societate, distribuția pozițiilor, rolurilor și funcțiilor sociale, calitatea resurselor de muncă, configurația grupurilor profesionale, modul de organizare a producției, consumul populației, structura și dimensiunile familiei, dinamica căsătoriilor și a divorțurilor”.¹ „Procesul de socializare se află într-o legătură directă cu particularitățile biologice și psihice ale dezvoltării umane, ale diferitelor perioade de viață”.² Astfel, socializarea la bătrînețe „presupune dezavantajarea față de rolurile sociale active și familiarizarea cu alte roluri participative”.³ Această lipsă și dezinteresul din partea societăților, face ca mai multe persoane în etate să se izoleze de comunitate în lipsa rolului social.

În *mediul familial* vîrstnicul, ar trebui să se simtă iubit, acceptat, să simtă că toate „*maniile*” specifice vîrstei sunt considerate firești, iar crizele ce pot apărea sunt acceptate ca atare, fără dramatism din partea celorlalți. Familia trebuie să-i creeze sentimentul de apartenență, de utilitate permanentă, de integrare ca membru viabil și funcțional al familiei, responsabilizat în ceea ce privește activitățile zilnice prin participarea activă la repartizarea sarcinilor casnice.

¹Rădulescu S. *Sociologia vîrstelor*- București 1994, pag. 7.

²Fontaine J. *Psihologia îmbătrînirii*.-Iași 2008, pag.24

³Яцемирская Р.С., Беленькая И. Г. *Социальная геронтология*. – Москва, 1999.pag. 15.

Odată cu îmbătrînirea, rolul familiei în viața persoanelor în etate crește semnificativ: încetarea muncii odată cu pensionarea, adesea înrăutățirea stării de sănătate în această perioadă, reducerea mobilității marginalizează posibilitățile, interesele și activitățile bătrînilor, iar toată atenția este direcționată spre familie și diferite tipuri de activități desfășurate în cadrul acesteia. În acest context, relațiile familiale înlocuiesc o serie largă de contacte sociale, care, odată cu trecerea timpului au fost omise sau reduse. În rătățirea stării de sănătate, care se amplifică cu înaintarea în vîrstă și reducerea stării funcționale integrează persoana într-o poziție tot mai mare de dependență față de alți membri ai familiei, necesitînd ajutor și susținere. Aflîndu-se în familie, persoanele în etate pot conta pe siguranța și suport față de problemele pe care le înfruntă. În același timp, efectuînd diferite activități casnice, ajutînd alți membri ai familiei în contextul muncii în cadrul gospodăriei, la educarea copiilor, persoana vîrstnică obține sentimentul de siguranță în propriile forțe, în utilitatea sa, ceea ce îl ajută să se adapteze parțial la schimbările datorate înaintării în vîrstă.

În societatea actuală responsabilitatea față de persoanele în etate s-a transformat într-un termen declarativ, într-un ritual depersonalizat. Analizînd familia contemporană în societatea noastră, observăm că tații-părinți nu mai au rolul de altădată, generația tînără nu mai simte necesitatea suportului din partea persoanelor în etate, iar acestea în general se depărtează de familia fără a îndeplini rolul de bune. Marea majoritate a persoanelor în etate au parte de relații grele și uneori extrem de dificile cu familia, prietenii și vecinii.

Caracteristic pentru persoanele în etate este faptul de a aprecia în mod deosebit relațiile lor familiale și ajutorul primit din partea ei. Necesari însă este să avem în vedere că însuși grija din partea membrilor familiei demonstrează o recunoștință naturală din partea unei persoane neajutorate, care menține siguranța acestuia în faptul că, el ocupă în cadrul familiei rolul pe care îl merită, și beneficiază de dragoste și respect. Dar, din păcate, din sursele mass-media, identificăm tot mai multe cazuri în care familia manifestă respingere față de persoana în etate.

Bibliografie

1. Fontaine R. *Psihologia îmbătrînirii*. – Iași, 2008..
2. Gârleanu-Șoitu D. *Vîrsta a treia*. – Iași, 2006.
3. Neamțu G. *Tratat de asistență socială*. – Iași, 2003.
4. Rădulescu S. *Sociologia vîrstelor*- București 1994
5. Яцемирская Р.С., Беленькая И. Г. *Социальная геронтология*. – Москва, 1999.
6. Холостова Е. *Социальная работа с пожилыми людьми* -Moscova 2003.